“Каралды”

Методик берләшмә җитәкчесе:

__________ Галиуллина Ф.Р.

28 нче август, 2024 нче ел

“Килешенде”

Уку-укыту эшләре буенча директор урынбасары: _________ Бикмуллина Р.Г.

29 нчы август, 2024 нче ел

“Расланды”

Гимназия директоры:

_______Нуриева Г.Н.

31 нче август, 2024 нче ел 156 нчы номерлы боерык белән гамәлгә керде

«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ 5 НЧЕ ГИМНАЗИЯСЕ»

ГОМУМИ БЕЛЕМ МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ»

3 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН

2024-2025 нче уку елына

ТУГАН (ТАТАР) ТЕЛДӘН КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

Төзүчеләр: Яшел Үзән муниципаль районы МББУ 5 нче гимназиянең югары категорияле
башлангыч сыйныф укытучылары Бикмуллина Рәмилә Гарифулла кызы, Шагиахметова Алсу Рамис кызы.

Педагогик киңәшмә утырышында кабул ителде
1 нче номерлы беркетмә, 29 нчы август, 2024 нче ел

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

Сертификат: 00B5588EC87E6249FA01089ECC338B43B5
Владелец: Нуриева Гюзелия Наилевна
Действителен: с 15.02.2024 до 10.05.2025

Календарно-тематическое планирование по родному языку в 3 классе
102 часа (из расчёта 3 часа в неделю, 34 учебные недели)
3 нче сыйныфта туган телдән календар – тематик план
(102 сәг. – 34 атна, атнага 3 сәг. исәбеннән)

Учебник: М.М.Шакурова Л.М.Гиниятуллина, О.Р.Хисамов, Родной (татарский) язык, 3 класс, 2020 год
Дәреслекнең авторы: Шәкүрова М.М, Гыйниятуллина Л.М., Хисамов О.Р., Туган тел, 3 сыйныф, 2020 ел

№	Тема	Дәрес үткәрү вакыты		Искәрмә
		План	Факт	
	Мин (Я) (34 ч)			
1	Мы-друзья солнца. Повторение изученного в 1-2 классах / Без—кояшныңдуслары.1-2 класста үткәннрне кабатлау.	3.09		
2	Алфавит. Повторение изученного в 1-2 классах. Особенности татарского алфавита / Алфавит. 1-2 класста үткәннәрне кабатлау.Татар алфавитындагы үзенчәлекле хәрефләр.	5.09		
3	Согласные татарского алфавита / Татар алфавитындагы тартык вазларны белдерә торган хәрефләр	7.09		
4	Звуки и буквы. Различие звука от буквы / Авзлар һәм хәрефләр. Авазның хәрефтән аермасы	10.09		
5	Звуко-буквенный анализ слова / Сүзләргә аваз-хәреф анализы	12.09		
6	Алгоритм работы со словарем. Словари татарского языка / Сүзлек белән эшләү. Татар теленең сүзлекләре.	14.09		
7	Правописание букв ъ и ь / ъ һәм ь хәрефләренең дөрес язылышы	17.09		
8	Перенос слов с ъ и ь / ъ һәм ь хәрефләре кергән сүзләрне юлдан-юлга күчерү.	19.09		
9	Списывание текста “Осень” / Күчереп язу “Көз”	21.09		
10	**Контрольный диктант «Туган телем» / Контроль диктант «Туган телем».**	**24.09**		

11	Работа над ошибками. Работа с текстом / Хаталар өстендә эш. Текст белән эш.	26.09		
12	Слог. Деление слов на слоги / Иҗек.Сүзләрне иҗекләргә бүлү.	28.09		
13	Перенос слов по слогам. / Сүзләрне юлдан–юлга иҗекләп күчерү.	1.10		
14	Перенос слов с ъ, ь, й / ъ, ь, й кергән сүзләрне юлдан юлга күчерү.	3.10		
15	Изложение “Кошка” / Изложение “Песи”.	5.10		
16	Работа над ошибками.Ударение / Хаталар өстендә эш. Сүз басымы.	8.10		
17	Ударные и безударные слоги / Басымлы һәм басымсыз иҗекләр.	10.10		
18	В стране мастеров. Сложные и парные слова / Һөнәрләр илендә. Кушма һәм парлы сүзләр.	12.10		
19	Особенности сложных и парных слов / Кушма һәм парлы сүзләрнең ясалу үзенчәлеге.	15.10		
20	Правописание сложных и парных слов / Сүзләрне кушып, сызыкча аша һәм аерым язу.	17.10		
21	Диктант по теме “Лексика. “День рожденья”/ Диктант “Туган көн”	19.10		
22	Работа над ошибками.Повторение / Хаталар өстендә эш.Кабатлау	22.10		
	Тирә-як, көнкүреш. Мир вокруг меня (28 ч)			
23	Лексическое значение слова.Однозначные слова / Сүзнең лексик мәгнәсе.Бер мәгнәле сүзләр.	24.10		
24	Многозначные слова / Күп мәгънәле сүзләр .	26.10		
25	Употребление однозначных и многозначных слов / Бер һәм күп мәгнәле сүзләрнең кулланышы.	7.11		
26	Диктант по теме “Слово. Состав слова” / “Сүз төзелеше” темасына диктант.	9.11		
27	Работа над ошибками.Синонимы / Хаталар өстендә эш. Синонимнар.	12.11		
28	Употребление синонимов в речи / Синонимнарның сөйләмдә кулланышы.	14.11		
29	Антонимы / Антонимнар.	16.11		
30	Употребление антонимов в речи / Антонимнарның сөйләмдә кулланышы.	19.11		
31	Антонимы-прилагательные / Антоним сыйфатлар.	21.11		
32	Антонимы-глаголы / Антоним фигыльләр.	23.11		
33	Омонимы / Аваздаш сүзләр. Омонимнар.	26.11		

34	**Контрольный диктант по теме “Имя существительное” / “Исем” темасы буенча контроль диктант.**	**28.11**		
35	Работа над ошибками. Работа с текстом “ Два ленивца” / Хаталар өстендә эш. Текст белән эш “Ике ялкау.”	30.11		
36	“Ленивая белка”. Изложение по вопросам / “Ялкау тиен”. Сораулар буенча изложение язу.	3.12		
37	Слова с прямым значением / Туры мәгънәле сүзләр.	5.12		
38	Слова с переносным значением / Күчерелмә мәгънәле сүзләр.	7.12		
39	Употребление слов в прямом и переносном значении / Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләрнең кулланышы.	10.12		
40	Диктант по теме “Глагол” / ”Фигыль” темасы буенча диктант.	12.12		
41	Работа над ошибками.Слова в прямом и переносном значении. Повторение / Хаталар өстендә эш.Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләр. Кабатлау	14.12		
	Туган җирем - Моя Родина) (43 ч.)			
42	Состав слова / Сүз төзелеше.	17.12		
43	Корень слова / Сүзнең тамыры.	19.12		
44	Однокоренные слова / Тамырдаш сүзләр.	21.12		
45	Виды аффиксов / Кушымчаларның төрләре.	24.12		
46	Словоизменяющие аффиксы / Төрләндергеч кушымчалар.	26.12		
47	Словообразующие аффиксы / Сүз ясагыч кушымчалар.	28.12		
48	Аффиксы, образующие множественное число.Аффиксы твердые и мягкие / Күплек кучымчалары. Калын һәм нечкә кушымчалар.	9.01		
49	Повторение словообразования / Сүз төзелеше темасын кабатлау.	11.01		
50	Диктант по теме “Имя прилагательное” / “Сыйфат” темасына диктант.	14.01		
51	Работа над ошибками. Сложные слова / Хаталар өстендә эш.	16.01		
52	Образование сложных слов / Кушма сүзләрнең ясалуы.	18.01		
53	Заимствованные сложные слова / Алынма кушма сүзләр.	21.01		
54	Правописание сложных слов / Кушма сүзләрнең язылышы.	23.01		

55	Понятие об имени существительном / Исем турында төшенчә.	25.01		
56	Изменение имен существительных по падежам / Исемнең килеш белән төрләнүе.	28.01		
57	Изменение имен существительных по числам. / Исемнең берлек һәм күплек санда килүе.	30.01		
58	Работа с текстом / Текст белән эш.	1.02		
59	Понятие о местоимении / Алмашлыклар турында төшенчә.	4.02		
60	Личные местоимения / Зат алмашлыклары.	6.02		
61	Личные местоимения единственного и множественного числа / Берлек һәм күплек сандагы зат алмашлыклары.	8.02		
62	Роль местоимений в предложении / Җөмләдә алмашлыкларның роле.	11.02		
63	Изменение глаголов единственного числа по лицам /Фигыльнең берлек санда зат-сан белән төрләнүе.	13.02		
64	Изменение глаголов множественного числа по лицам. Закрепление / Фигыльнең күплек санда зат-сан белән төрләнүе. Ныгыту.	15.02		
65	Употребление существительных с глаголами 3-ого лица. / Исемнәрнең өченче зат фигыле белән яраклашуы.	18.02		
66	Вводные слова / Кереш сүзләр.	20.02		
67	Применение в речи вводных слов / Кереш сүзләрне сөйләмдә куллану.	22.02		
68	Повторение изученного / Үткәннәрне кабатлау.	25.02		
69	Диктант по теме “Частица” / “Кисәкчәләр” темасы буенча диктант	27.02		
70	Работа над ошибками / Хаталар өстендә эш.	1.03		
71	Изложение “Аккош” / Изложение“Аккош”	4.03		
72	Работа над ошибками / Хаталар өстендә эш.	6.03		
73	Знаки препинания при вводных словах / Кереш сүзләр янында тыныш билгеләре.	11.03		
74	Повторение вводных слов / Кереш сүзләрне кабатлау.	13.03		
75	Списывание текста “Солтания белән күбәләк” / Контроль күчереп язу “Солтания белән күбәләк”	15.03		
76	Работа над ошибками. Повторение раздела “Моя Родина” / Хаталар өстендә эш.“Туган җирем” бүлеген	18.03		

	кабатлау.			
	Татар дөньясы / Мир татарского народа			
77	Время глагола / Фигыльнең заман белән төрләнүе.	20.03		
78	Глаголы настоящего времени / Хәзерге заман хикәя фигыль.	1.04		
79	Грамматические признаки глаголов настоящего времени / Хәзерге заман хикәя фигыльнең грамматик билгеләре	3.04		
80	Употребление глаголов в речи / Фигыльләрне сөйләмдә дөрес куллану.	5.04		
81	Понятие об имени прилагательном / Сыйфат турында төшенчә.	8.04		
82	Диктант “Весна наступает”/ “Яз җитә” диктант	10.04		
83	Работа над ошибками. Работа над текстом “Нури” / Хаталар өстендә эш. Текст өстендә эш “Нури”.	12.04		
84	Роль имен прилагательных в речи / Сыйфатларның сөйләмдәге роле.	15.04		
85	Степени сравнения имен прилагательных / Сыйфат дәрәҗәләре.	17.04		
86	Имя прилагательное без степени сравнения / Сыйфатның төп дәрәҗәсе.	19.04		
87	Сравнительная степень прилагательных / Сыйфатның чагыштыру дәрәҗәсе.	22.04		
88	**Промежуточная аттестация / Арадаш аттестация эше.**	**24.04**		
89	Анализ контрольной работы. Употребление прилагательных в сравнительной степени в речи / Контроль эшкә анализ. Сыйфатның чагыштыру дәрәҗәсен сөйләмдә куллану.	26.04		
90	Работа с текстом / Текст белән эш.	29.04		
91	Главные члены предложения / Җөмләнең баш кисәкләре.	30.04		
92	Подлежащее / Җөмләнең иясе.	3.05		
93	Сказуемое / Җөмләнең хәбәре.	6.05		
94	Однородные подлежащие / Тиңдәш ияләр.	8.05		
95	План текста. Составление текста по плану / Текстның планы. План буенча текст төзү.	10.05		
96	Сочинение по картине “ Маленький Апуш” / Картина буенча инша “Кечкенә Апуш”.	13.05		
97	Повторение звуков / Авазлар турындагы белемнәрне кабатлау.	14.05		

98	Повторение лексического значения слова / Сүзнең лексик мәгънәсен кабатлау.	15.05		
99	Повторение частей речи / Сүз төркемнәрен кабатлау.	17.05		
100	Повторение структуры предложения / Җөмлә төзелешен кабатлау.	20.05		
101	Тест / Тест биремнәрен үтәү.	22.05		
102	Повторение изученного за год / Ел буена үткәннәрне кабатлау.	24.05		

3 сыйныф өчен татар теленнән
арадаш аттестация эшенә аңлатма язуы.

3 нче сыйныфта татар теленнән арадаш аттестация эше тест формасында үткәрелә. Бирелгән тест укучыларның 3нче сыйныфта алган белемнәрен тикшерү, бәяләү максатыннан үткәрелә. Тестны үтәү өчен 30 мин вакыт бирелә.

Тест ике өлешләртән тора. 1 нче өлештә - 14, 2 нче (В) өлештә – 5 бирем,

1 нче өлештә (1 – 14 бирем) укучылар бирелгән җаваплар арасыннан дөрес дип уйлаган җавапны сайлап билгеләргә тиеш. Һәр дөрес җавап 1 балл белән бәяләнә. (Макс.- 14 балл.)

Бирем	Дөрес җавап
1	а)
2	а)
3	б)
4	б)
5	а)
6	б)
7	в)

Бирем	Дөрес җавап
8	в)
9	а)
10	а)
11	б)
12	б)
13	б)
14	в)

2 нче (В) өлештә бирелгән җөмләләр буенча В1 – В5 нче биремнәрне үтәү таләп ителә.

В1.*3 нче җөмләдән* ***нечкә сузыклардан*** *торган сүзләрне языгыз.* (Макс.- 4 балл.)

Дөрес җавап һәм биремне бәяләүгә күрсәтмәләр.	**Балл**

<u>Минемчә</u>, Казан **<u>шәһәре</u>** табигатьнең **<u>иң</u>** матур **<u>җиренә</u>** урнашкан.	
Барлык сүзләр дә дөрес итеп табылган, хатасыз күчереп язылган	4
3 сүз дөрес итеп табылган, хатасыз күчереп язылган	3
2 сүз дөрес итеп табылган, хатасыз күчереп язылган	2
1 сүз дөрес итеп табылган, хатасыз күчереп язылган	1
Дөрес сүзләр белән бергә хаталы сүзләр дә язылган яки хаталы сүзләр генә язылган	0

В2. *2 нче җөмләдән* ***тамыр*** *исемнәрне язып алыгыз.* (Макс.- 2 балл.)

Дөрес җавап һәм биремне бәяләүгә күрсәтмәләр.	Балл
Бу бакчада бертуктаусыз сандугачлар сайраган,әкрен искән **<u>җил</u>** көенә чәчәкләр **<u>вальс</u>** биегәннәр.	
Барлык сүзләр дә (2 сүз) дөрес итеп табылган, хатасыз күчереп язылган	2
1 сүз дөрес итеп табылган, хатасыз күчереп язылган	1
Дөрес сүзләр белән бергә хаталы сүзләр дә язылган яки хаталы сүзләр генә язылган	0

В3.*4 нче җөмләдәге* ***ак*** *сүзенең* ***антонимын*** *языгыз*. (Макс.- 1 балл.)

Дөрес җавап һәм биремне бәяләүгә күрсәтмәләр.	Балл
ак - кара	
Антоним дөрес табылган	1
Антоним дөрес табылмаган	0

В4.***Иялек килешендәге исем*** *кулланылган җөмләнең номерын языгыз.* (Макс.- 1 балл.)

Дөрес җавап һәм биремне бәяләүгә күрсәтмәләр.	Балл
3) - (табигатьнең)	
Тиешле җөмләнең номеры дөрес табылган	1

Җавап дөрес түгел	0

В5. *1 нче җөмләнең* ***баш кисәкләрен*** *языгыз.* (Макс.- 2 балл.)

Дөрес җавап һәм биремне бәяләүгә күрсәтмәләр.	**Балл**
Чәчәкләр күмгәннәр.	
Баш кисәкләр икесе дә дөрес табылган	2
Ия яки хәбәр генә дөрес табылган	1
Җавап дөрес түгел	0

Арадаш аттестация эшен бәяләү системасы

Бирем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	В1	В2	В3	В4	В5	**Барысы**
Балл	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	2	1	1	2	**24**

23 – 24 балл – “5”ле

17 – 22 балл – “4”ле

12 – 16 балл – “3”ле

1 – 11 балл – “2” ле

1 нче өлеш

1) Өч иҗекле сүзне билгелә:
а)малайлар б)күлдә в)балык

2) Кайсы сүздә авазлар хәрефләргә караганда күбрәк:
а)яңгыр б) китап г)кырда

3) Гел яңгырау тартыклардан гына торган сүзне билгелә:
а)бизәкле б)авылдагы в)каен

4)Исемне билгелә:
а)шаулый б)бәйрәм в)зәңгәр

5)Иялек килешендәге исем кергән сүзтезмәне билгелә:

а)укучының китабы б)өйгә кайтты в)урманда яши

6)Сыйфат белән исемнән торган сүзтезмәне билгелә(сыйфат+исем):

а)тиз йөзә б)җылы җилләр в) урманга бардык

7) Чагыштыру дәрәҗәсендәге сыйфатларны күрсәт:
а)җылы б)яшькелт в)озынрак

8) Ике аваз кушылмасын белдерүче хәрефләр кергән сүзләрне күрсәт:
а)кичке б) хайван в)кояш

9) Хәзерге заман фигыльләр кергән сүзтезмәне билгелә:

а)болытны күзәтәм б)урманга бардык в) кунакка киләчәк

10) Борын авазы кергән сүзне билгелә:

а) урманда б) күлләр в)җыябыз

11) Хаталысүзне тап:

а) көнчыгыш б) көняк в) көнбатышг)төньяк

12) Сүз ясагыч кушымчасы булган сүзне билгелә:

а)урманнар б)җиләкле г)елганы

13) Сүзтезмәне билгелә:

а) мин күрдем б) тирән күл в) ул йөгерде

14) Хикәя җөмләне билгелә:
а) Бүген нинди күңелле көн б) Синең исемең ничек в)Бүген яңгыр яумады

2 нче өлеш

1) Чәчәкләр тирә – юньне хуш искә күмгәннәр. 2)Бу бакчада бертуктаусыз сандугачлар сайраган,әкрен искән җил көенә чәчәкләр вальс биегәннәр. 3) Минемчә, Казан шәһәре табигатьнең иң матур җиренә урнашкан. 4) Быел безнең ак каз да җиде бәбкә чыгарды.

B1. 3 нче җөмләдән нечкә сузыклардан торган сүзләрне язгыз.
____

B2. 2 нче җөмләдән тамыр исемнәрне язып алыгыз.____

B3. 4 нче җөмләдәге ак сүзенең антонимын язгыз.____

B4. Иялек килешендәге исем кулланылган җөмләнең номерын язгыз._______________________________________

B5. 1 нче җөмләнең баш кисәкләрен язгыз.____

Контроль диктант

Туган тел.

Һәр милләт кешесенең үз туган теле бар. Ул беренче сүзен шушы телдә әйтә. Әнисе һәм әтисе аңа шул телдә эндәшәләр. Әнисе ана телендә бишек җыры җырлый. Дәү әнисе әкиятләр сөйли. Шуңа күрә дә ул телне туган тел диләр. Кеше иң матур сүзләрне шушы телдә ишетә һәм әйтә. Безнең туган телебез- татар теле. Туган телеңне өйрәнү үзе зур бәхет ул. (58 сүз)

Күчереп язу

Көз.

Менә алтын көз дә килеп җитте.Тирә-як сап-сары төскә керде.Кырлардан һәм басулардан көзге уңыш җыеп алынды. Мәктәпләрдә укулар башланды.Кошлар җылы якларга очып китәләр.Урамда яңгырлар ява.Агачлардан яфраклар коела.Тиздән салкын буранлы кыш килер.

Изложение

Песи

Минем кап-кара песием бар. Үзе бик матур. Йолдызкай исемле.

Иртән минем белән бергә йокыдан тора. Бергәләп зарядка ясыйбыз.аннан соң икебез дә юынабыз. Песи юынырга су янына барып тормый. Алгы тәпиләре белән битен һәм колак артларын юа.

Көндез ул ялгызы була. Шулай да үзен тәртипле тота. Безнең мәктәптән кайтуны зарыгып көтә. Рөхсәтсез бер әйбергә дә тими. Ап-ак тәпиләрен бик чиста итеп саклый. Чиста тәлинкәдән сөт эчәргә бик ярата.

Безнең тәртипле песигә күршеләр дә соклана.(Р.Чугалаева)

“ Сүз” темасына грамматик биремле диктант.
Туган көн.

Бүген Фәриданең туган көне. Әнисе, иртүк торып, бик матур торт пешерде. Өстәлгә тәмле-татлы сый-хөрмәт тезелде. Өстендәге күлмәге дә бик матур бүген Фәриданең. Анысын да әнисе тегеп кидерде аңа. Чәчләренә күлмәге төсле үк тасмадан күбәләкләр такты.

Өйләре дә искиткеч матур бүген аларның. Бөтен нәрсә ялт иткән! Бар да чиста, бар да пөхтә, бар да матур, күңелле.

Резеда Вәлиевадан.

Грамматтик биремнәр:
1 нче бирем.
Тексттан күчерелмә мәгънәдәге сүзне табып, астына сыз.
2 нче бирем.
Тексттан синоним сүзләрне күчереп яз.
3 нче бирем.
Сүзтезмә белән белдерелгәнлексик берәмлекләрне гади карандаш белән әйләндереп ал.
“3” гә – 1 бирем;
“4”гә –1, 2 бирем;
“5”гә – 1,2,3 бирем.

“Сүз төзелеше” темасына диктант.
Туган ягыбызга кыш килде.

Төссез һәм соры көннәр үтеп киттеләр. Яктылык кимегәннән-кими бара. Таныш сукмаклар йоп-йомшак, ап-ак кар белән капландылар. Төнге суыклар сулардан калын боз күпере салдылар.

Безнең урманга төньяктан купшы карабүрекләр кайтканнар. Песнәкләр авылга күченделәр.

Җәен берьялгызы яшәгән көртлекләр, пар-пар булып яшәгән песнәк һәм сары чыпчыклар – хәзер һәммәсе дә көтү-көтү булып йөриләр.

Биреме: кушма һәм парлы сүзләрнең астына бер сызык сызарга. Аларның тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә.
“3”гә – кушма сүзләрне генә табу;
“4”гә- кушма һәм парлы сүзләрнең астына бер сызык сызарга;
“5” гә - кушма һәм парлы сүзләрнең астына бер сызык сызарга һәм аларның тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә

“Исем” темасына грамматик биремле диктант.

Кояш елый.

Көзге көн. Кояшны болытлар каплаган. Салкын җил исә, агач ботакларын селкетә. Сары яфраклар җиргә коела. Алия тәрәзә аша урамга карап тора. Кинәт болытлар арасыннан кояш күренде. Нәкъ шулчакта яңгырның эре бөртекләре җиргә сузылды. Алия агачларны кызганды. Кояш җылытуын теләде. Алиянең күзләренә мөлдерәп яшь тулды.

(44 сүз).

Грамматик биремнәр:

1 нче бирем.

Тартым кушымчалы сүзләрнең асларына сыз.

2 нче бирем.

2,4 нче җөмләләрдә берлек сандагы исемнәрнең килшеләрен билгелә.

*3 нче бирем. Күплек сандагы исемнәрне берлек санга куеп яз.

“3”гә – 1 бирем;

“4”гә –1,2 бирем;

“5”гә – 1,2,3 бирем.

“Фигыль” темасына аңлатмалы диктант.

Күп урыннарда булдым мин.

Могҗизалы төньяк балкышын, тып-тын сахраны, зур урманнарны, гүзәл даланы күрдем мин. Анда нәфис тузганаклар, ак ромашкалар, кып-кызыл мәкләр чәчәк ата. Шунда ук ап-ак бозлар, һәрнәрсәне комсызланып йота торган сазлыклар, биек түбәләре куе томан арасында йөзгән таулар – гаҗәеп сәер бер күренеш.

Барысы да гүзәл боларның!

“Сыйфат” темасына грамматик биремле диктант.

Батыр танкист.

Өлкән сержант Рәхим Җиһаншин моңарчы бу илне картадан гына белә иде. Хәзер ул шушы илдә. Түгәрәк йөзле, кара күзле, чем-кара кашлы бу таза егет Бөек Ватан сугышы башланган көннәрдә армия сафында иде. Ул ак финнарга каршы сугышта да катнашты.

Салкын карлы – буранлы көннәрдә бозлы кыялар һәм калын урманнар, сазлыклар һәм күлләр аша дошманны куа-куа, һәрвакыт алга бардылар. (54 сүз)

Самат Шакирдан

Грамматик биремнәр:

1 нче бирем: бирелгән сыйфатларны дүрт дәрәҗәгә куеп яз.

1 нче вариант: кара, салкын.
2нче вариант: түгәрәк, таза
2нче бирем: әйтелгән абзацларда сыйфатларны үзләре ачыклап килгән исемнәр белән парлап яз.
1 нче вариант: 2 нче абзац.
2нче вариант: 3 нче абзац.
3 нче бирем: төрле дәрәҗәгә куеп булмаган сыйфатларны күчереп яз.
“3”гә – 1 бирем;
“4”гә – 1,2 бирем;
“5”гә – 1,2,3 бирем.

“Кисәкчәләр” темасына диктант.

Кисәтү.

Җәйге эссе көннәрнең берсендә без бакчада яшәүче апалар белән сөйләштек тә балаларны урманга алып барып кайтырга булдык. Урман бездән ерак түгел. Тимер юл аркылы салынган озын күперне генә чыгасыә да, шунда ук урман башлана.

Без, урманның матурлыгына сокланып, рәхәтләнеп ял иттеп кенә утырдык. Нәҗибә апа бер нарат төбеннән капчыгына туфрак салды. Марат агач төбендәге тиресне алырга ярамаганлыгын кисәтте. Нәҗибә апа энесе Маратны мактады. (57 сүз) (Р.Яхина)

Изложение

Аккош.

Урманда бер күл бар. Күл буенда кечкенә йортта каравылчы бабай яши.
Көннәрнең берсендә бабай күлдәге камыш арасында аккош баласы күрә. Ул аны тотып өенә алып кайта да тәрбияләп үстерә. Бабай иртән торып балыкка китә, ә аккош күлдә йөзә, җим ашый.
Бабайның эте сурка да аккош белән бик тиз дуслашты. Алар бергәләп йөрергә чыктылар. Аккош суда йөзә, ә Сурка яр буйлап бара.
Көз көне көньякка китүче аккошлар күлгә ял итәргә төштеләр. Аккошлар йөриләр, җим ашыйлар, ерак җиргә китәргә көч җыялар. Бабайның аккошы башта алар арасына кермичә, читтә генә йөзеп йөрде. Берничә көннән ул аларга ияләште һәм шул төркем белән көньякка очып китте.

Күчереп язу

Солтания белән күбәләк.

Көн бик эссе. Солтаниянең бик тә, бик тә тәмле туңдырма ашыйсы килә. Ул әле бик кечкенә, аңа бары дүрт яшь кенә. Кечкенә булса да, урамга берүзе генә чыкты әле менә.

Солтания тирә-якка күз салды, ләкин ул якын-тирәдә туңдырма сатучы күрмәде. Инде кая барырга дип торганда, Солтания һавада бөтерелеп очкан бер матур күбәләкне шәйләп алды. Туңдырма ашыйсы килүен онытып, Солтания әлеге күбәләк артыннан китте. Матур күбәләк аның үз артыннан ияргәнен сизде, ахры, тиз генә юлның теге ягына очты. Солтания янә артыннан иярде...

Диктант

Яз җитә.

Табигатьтә яз билгеләре күренде. Еракта каралып торган урман да яшәрде. Көн урталарында урман өстендә зәңгәр нур балкый. Кыш буе ак мамык шикелле, түбәләрдә күпереп яткан карлар тыгызланды, басылды. Түбә читләрендә карандаш очы кадәрле бозлар күренгли башлады. Чана юллары карала төште. Менә кара каргалар да су буендагы биек тал агачларына оя ясадылар.
Кояш та хәзер җиргә турырак карый. Ул әкренләп табигатьне җанландырды.
Гариф Галиев буенча.

Грамматик биремнәр.

1 нче бирем. Әйтелгән җөмләләрдә баш кисәкләрнең асларына сыз.

1 нче вариант – 1,2 нче җөмләдә.

2 нче вариант – 3 нче, соңгы җөмләдә.

2 нче бирем. Тиңдәш хәбәрле җөмләне табыгыз, тиңдәш хәбәрләр астына сызыгыз.

*3 нче бирем. 1 нче абзацтагы җөмләләрне җыйнак җөмләгә әйләндереп яз.

“3”гә – 1 бирем;

“4”гә – 1,2 бирем;

“5”гә – 1,2,3 бирем.

Критерии оценивания письменных работ по родному (татарскому) языку

Виды письменных работ и нормы оценивания:

Диктант

Диктант служит средством проверки орфографических и пунктуационных умений и навыков.

Ошибкой в диктанте следует считать нарушение правил орфографии, пропуск и искажение букв в словах, замена слов, отсутствие знаков препинания в пределах программы данного класса.

При оценивании диктанта не учитываются ошибки, относящиеся к неизученным разделам орфографии и пунктуации, единичный пропуск точки в конце предложения, если первое слово следующего предложения написано с заглавной буквы.

За одну ошибку в диктанте считаются 2 исправления, две пунктуационные ошибки, повторение ошибок в одном и том же слове.

Негрубыми ошибками считаются повторение одной и той же буквы в слове, недописанное слово, перенос слова, одна часть которого написана на одной строке, а вторая пропущена, дважды записанное одно и то же слово в предложении, отсутствие красной строки, а также правописание букв ә - е. Ошибки в правописании букв ә - е считаются за одну ошибку, независимо от количества.

При оценке работы учитывается в первую очередь правильность ее выполнения. Исправления, которые сделал обучающийся, не в лияют на оценку. Учитывается только последнее написание. При оценивании работы учитель принимает во внимание каллиграфический навык.

При оценивании работы принимается во внимание не только количество, но и характер ошибок. Например, ошибка на невнимани е в меньшей мере влияет на оценку, чем ошибки на изученное правило, в особенности на давно изученные орфограммы.

Тексты диктантов подбираются средней трудности, с расчетом на возможность их выполнения всеми детьми. Каждый текст вклю чает достаточное количество изученных орфограмм (примерно 60% от общего числа всех слов диктанта). Текст не должен иметь слова на не изученные правила или такие слова должны заранее выписываться на доску.

Нормы слов: 1 класс – 8–10 слов; 2 класс – 12–15 слов; 3 класс – 15–20 слов; 4 класс – 20–25 слов.

Нормы оценивания:

Оценка «5» ставится за диктант, в котором нет ошибок, работа написана аккуратно, в соответствии с требованиями письма.

Оценка «4» ставится за диктант, в котором допущено не более 2 орфографических ошибок. Работа выполнена чисто, но допущены небольшие отклонения от норм каллиграфии.

Оценка «3» ставится за диктант, в котором допущено 3–5 орфографических ошибок. Работа написана небрежно.

Оценка «2» ставится за диктант, в котором имеется более 5 орфографических ошибок, работа написана неряшливо.

Контрольный диктант

Нормы слов: 1 класс – 10–15 слов; 2 класс – 15–20 слов; 3 класс – 20–25 слов; 4 класс – 25–30 слов.

Нормы оценивания:

Отметка «5» ставится, если работа выполнена без ошибок, написана аккуратно, в соответствии с требованиями письма.

Отметка «4» ставится за работу, в которой допущено 2 орфографические и 2 пунктуационные ошибки или 1 орфографическая и 3 пунктуационные ошибки.

Отметка «3» ставится, за работу, в которой допущено 3–
4 орфографические и 4 пунктуационные ошибки, а также при 5 орфографических ошибках.

Отметка «2» ставится, за работу, в которой допущено более 5–8 орфографических ошибок.

Контрольное списывание

Контрольное списывание, как и диктант, является способом проверки усвоенных орфографических и пунктуационных правил, сформированности умений и навыков. Здесь также проверяется умение списывать с печатного текста, обнаруживать орфограммы, находить границы предложения, устанавливать части текста, выписывать заданную часть текста.

Нормы слов: 1 класс – 8–10 слов; 2 класс – 10–15 слов; 3 класс – 15–20 слов; 4 класс – 20–35 слов.

Нормы оценивания:

Оценка «5» ставится за безукоризненно выполненную работу, в которой нет исправлений.

Оценка «4» ставится, если допущена 1 ошибка или 1–2 исправления.

Оценка «3» ставится за работу, в которой допущены 2–3 ошибки.

Оценка «2» ставится за работу, в которой допущены 4 и более ошибок.

Словарный диктант

Нормы слов: 1 класс – 8–10 слов; 2 класс – 10–13 слов; 3 класс – 13–15 слов; 4 класс – 15–20 слов.

Нормы оценивания:

Оценка «5» ставится, если работа выполнена без ошибок.

Оценка «4» ставится, за работу, в которой допущены 1 ошибка и 1 исправление.

Оценка «3» ставится, за работу, в которой допущены 2 ошибки и 1 исправление.

Оценка «2» ставится, за работу, в которой допущены 3–5 ошибок.

Грамматическое задание

Задания данного вида целесообразно давать отдельно от контрольного диктанта и контрольного списывания. В грамматическое задание включается от 3 до 4–5 видов работы.

Нормы оценивания:

Оценка «5» ставится, если работа выполнена без ошибок.

Оценка «4» ставится, если правильно выполнено не менее 3/4 заданий. Оценка «3» ставится, если правильно выполнено не менее 1/2 заданий. Оценка «2» ставится, если правильно выполнено менее 1/2 заданий.

Тест

Тестовые задания – динамичная форма проверки, направленная на установление уровня сформированности умения использовать свои знания в нестандартных учебных ситуациях.

Нормы оценивания:

Оценка «5» ставится, если верно выполнено более 3/4 заданий.

Оценка «4» ставится, если верно выполнено 3/4 заданий.

Оценка «3» ставится, если верно выполнена 1/2 заданий.

Оценка «2» ставится, если верно выполнено менее 1/2 заданий.

Критерии оценивания работ творческого характера.

К работам творческого характера относятся изложения, сочинения, рассказы по картинкам и т. д.

В 1 классе проведение изложений и сочинений не предполагается. Во 2 и 3 классах за изложения и сочинения выставляется одна отметка – за содержание. Во 2 классе проводится обучающее изложение. В 3 и 4 классах проводится 1 контрольное изложение за учебный год. Оценки за контрольное изложение выставляются через дробную черту – за содержание и грамотность. В 4 классе за обучающие и контрольные изложения в журнал выставляются обе оценки.

Изложение

Изложение проверяет, как идет формирование навыка письменной речи; умение понимать и передавать основное содержание текста без пропуска существенных моментов; умение организовывать письменный пересказ, соблюдая правила родного языка.

Нормы слов: 2 класс – 15–20 слов; 3 класс – 30–35 слов; 4 класс – 50–55 слов

Нормы оценивания:

За содержание:

Оценка «5» ставится, если авторский текст воспроизведен правильно и последовательно.

Оценка «4» ставится за работу, в которой последовательность изложения мыслей незначительно нарушена, имеются единичные фактические и речевые неточности.

Оценка «3» ставится, если имеются некоторые отступления от авторского текста, допущены отдельные нарушения в последовательности изложения мыслей и в построении 2–3 предложений, беден словарь.

Оценка «2» ставится, если имеются значительные отступления от авторского текста, пропуск важных эпизодов, главной части, основной мысли и др., нарушена последовательность изложения мыслей, отсутствует связь между частями, отдельными предложениями, крайне однообразен словарь.

За грамотность:

Оценка «5» ставится за работу, в которой отсутствуют орфографические и пунктуационные ошибки. В работе допускаются 1–2 исправления.

Оценка «4» ставится за работу, в которой имеется не более 2 орфографических и 1 пунктуационной ошибки и 1–2 исправления.

Оценка «3» ставится за работу, в которой имеются 3–5 орфографических ошибок, 1–2 пунктуационные ошибки, 1–2 исправления.

Оценка «2» ставится за работу, в которой имеются 6 и более орфографических и 3–4 пунктуационные ошибки, 3–4 исправления.

Сочинение

Нормы слов: 2 класс – 15–20 слов; 3 класс – 25–30 слов; 4 класс – 40–50 слов.

Нормы оценивания:

За содержание и речевое оформление:

Оценка «5» ставится, если логически последовательно раскрыта тема.

Оценка «4» ставится, если незначительно нарушена последовательность изложения мыслей, имеются единичные (1–2) фактические и речевые неточности.

Оценка «3» ставится, если имеются некоторые отступления от темы, допущены отдельные нарушения в последовательности изложения мыслей, в построении 2–3 предложений, беден словарь.

Оценка «2» ставится, если работа не соответствует теме, допущено много фактических неточностей, нарушена последовательность изложения мыслей во всех частях работы, отсутствует связь между ними, работа не соответствует плану, крайне беден словарь.

За грамотность:

Оценка «5» ставится, если нет речевых и орфографических ошибок, допущено 1 исправление.

Оценка «4» ставится, если имеются 1–2 орфографические ошибки и допущено 1 исправление.

Оценка «3» ставится, если имеются 3–6 орфографических ошибок и 1– 2 исправления.

Оценка «2» ставится, если имеются 7 и более орфографических ошибок, 3–4 пунктуационные ошибки, 3–4 исправления.

Учитывая, что данный вид работ в начальной школе носит обучающий характер, неудовлетворительные оценки выставляются только за контрольные изложения и сочинения.

Проектная работа

Проектная деятельность в начальной школе носит обучающий характер. В связи с этим неудовлетворительные оценки за них не в ыставляются. Критерии оценивания по баллам (максимальное количество баллов – 15):

1. Обоснование выбора темы, соответствие содержания сформулированной теме, поставленным целям и задачам (от 1 до 3 баллов).
2. Владение грамотной речью (от 0 до 2 баллов).
3. Качество публичного выступления, владение материалом (от 1 до 3 баллов).

4. Качество представления проекта (от 1 до 3 баллов).
5. Умение вести дискуссию, корректно защищать свои идеи (от 0 до 3 баллов).
6. Дополнительный балл (за креативность) – 1 балл.

Нормы оценивания:

Оценка «5» ставится, если обучающийся получает от 12 до 15 баллов.
Оценка «4» ставится, если обучающийся получает от 10 до 12 баллов.
Оценка «3» ставится, если обучающийся получает от 7 до 10 баллов.